

Sør-Afrikas rikdommer

— etterlyst i leserbrev HD/Ø 20. desember.

Gunstig klima, gjennomsnittstemperatur 18 grader. Litt usikkert regn har gjort dambygging nødvendig, og kunstig vanning. Sør-Afrika er nummer seks på listen over matvareeksporterende land, heldig for en rekke afrikanske stater sør for Sahara. Vinproduksjon på høyde med verdens beste.

Rikt fiske, særlig på vestkysten, som sikres blant annet ved 200 nm fiskerisone. Fisk- og østersoppdrett. Betydelig fiskeindustri.

Energisamarbeid med blant annet fjell-landet Lesotho hvor norske ingeniører har bygget vannkraftverk. Kullfyrt kraftverk står for mesteparten av strømproduksjonen. Regner at Sør-Afrika kan lage atomvåpen. Har en betydelig våpenindustri, inkl. flyproduksjon, marinefartøyer, artilleri, stridsvogner. Har et fåtall kjernekraftverk. Blant annet satt opp en ny by for drivstoffproduksjon til biler, basert på kull. Kull har vært et av landets viktigste eksportvarer. Olje og gass er funnet i Mosellebukten i Kapp-provinsen.

Sør-Afrika har verdens største beholdninger av gull, krom, platina, vanadium, mangan. Dessuten uran, jernmalm (som utskipes blant annet til Japan), kopper, antimon, asbest, nikkel, fosfat osv. Diamanter er en betydelig eksportartikkel. Sør-afrikansk mangan ble, pga. dens spesielle kvalitet, innført til verk i Norge selv under blokaden. Tyske og japanske bilfabrikker har en betydelig bilproduksjon i Sør-Afrika. Det sørafrikanske jernbanenettet betjener også naboland. Viktig inntektskilde.

Sør-Afrikas største rikdom er foruten naturrikdommene, en høyt utviklet industri, teknologi og fagfolk. Kan godt skjønne at Nelson Mandela ønsker å beholde de hvite. Selv om det tross apartheid er oppstått en til dels velstående svart middelklasse. Det største

utdannelsesproblemet er å bygge skoler og utdanne lærere i takt med den sterke svarte befolkningstilveksten. Universitetene, teoretisk åpne for alle, er impoerende. Ved overgangen til svart styre er mange engstelige for at utviklingen kan begynne å «gå baklengs» som i Zimbambwe (tidligere Rhodesia), som nå baserer det vesentlige av sin eksport på hva hvite kaffe- og bomullsfarmere kan produsere.

Norge har hjulpet ANC's kamp mot de hvite med 20—40 millioner i året siden 1970 og skal fortsette hjelpen. De Klerk kom spøkefullt med spørsmål om ikke den norske statsministeren også hadde penger til Sør-Afrika og ham med. Når Nobelprisvinneren Mandela også denne gang ba om penger, var det viktigere politisk enn økonomisk. Som presidentkandidat skal han vise at han oppnår resultater og har verdens anerkjennelse. Man har glemt at de største svarte stammene, som xhosaene (Mandelas stamme) og zuluene var innvandrere nordfra omtrent samtidig med at boerne trakk nordover unna de nye inntrengere britene.

Anton Olstad

104971